

POSTANOWIENIE

14 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 14 maja 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa W. w P. poprzednio W. w P.1
przeciwko K. K. i E. P
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej K. K. i E. P.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 18 października 2023 r., VII AGa 545/22,

1. odrzuca skargę kasacyjną

**2. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę
5400 (pięć tysięcy czterysta) zł, z ustawowymi odsetkami za
opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia
pozwany niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem
kosztów postępowania kasacyjnego.**

[PG]

UZASADNIENIE

W, w P.1 (obecnie pod nazwą W. w P.) wniósł o zasądzenie solidarnie od E. P. i K. K. kwot: 420.000,00 zł tytułem spłaty części kapitału kredytu; 115.654,05 zł tytułem odsetek od kredytu bieżących i za opóźnienie wskazanych w wyciągu z ksiąg banku; 340,00 zł tytułem kosztów, a także o odsetki maksymalne za opóźnienie od kwoty 2 199.517,56 zł od 8 maja 2019 r. do dnia zapłaty, z zastrzeżeniem, że zapłata przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego w zakresie

dokonanej zapłaty, a także z zastrzeżeniem, że pozwani mają prawo powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie swojej odpowiedzialności do odpowiedzialności rzeczowej z tytułu hipoteki umownej ustanowionej do kwoty 1.000.000 zł na nieruchomości położonej w miejscowości C., dla której Sąd Rejonowy w Otwocku prowadzi księgę wieczystą KW nr [...]. Powód wskazał, iż strony łączyła umowa kredytu na mocy której powód, jako Bank kredytujący, udzielił spółce I. sp. z o.o., jako kredytodawcy kredytu w wysokości 10.300.000 na okres od 27 stycznia 2016 r. do 27 stycznia 2019 r. Zabezpieczenie spłaty kredytu stanowiła hipoteka umowna na nieruchomości położonej w miejscowości C., dla której Sąd Rejonowy w Otwocku, prowadzi księgę wieczystą pod KW nr [...], która stanowi współwłasność pozwanych. Ponadto, zgodnie z treścią umowy, kredytobiorca zobowiązany był dokonać całkowitej spłaty kredytu wraz z odsetkami do 27 stycznia 2019 r. w ratach i terminach i wysokościach określonych w harmonogramie spłaty. Pomimo wezwań kierowanych do I. sp. z o.o. jak i pozwanych jako dłużników hipotecznych, należność wynikająca z umowy kredytu nie została zaspokojona.

Wyrokiem z 21 września 2021 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zasądził, w szczególności, w pkt. 1 od K. K. i E. P. solidarnie na rzecz W. w P.1 kwotę 535.994,05 zł wraz z odsetkami maksymalnymi za opóźnienie od wyszczególnionych w sentencji rozstrzygnięcia kwot z zastrzeżeniem pozwanym prawa powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności do odpowiedzialności rzeczowej z nieruchomości położonej w C., dla której Sąd Rejonowy w Otwocku prowadzi księgę wieczystą KW nr [...] oraz do kwoty 1 000 000, - zł z tytułu hipoteki umownej ustanowionej na tej nieruchomości, a w pkt 2 umorzył postępowanie w pozostałym zakresie.

Pozwani zaskarżyli wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie apelacją w całości podnosząc zarzuty naruszenia wyszczególnionych w apelacji przepisów postępowania oraz przepisów prawa materialnego, wnosząc, między innymi, o: uchylenie punktu 2 zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania; zawieszenie postępowania międzyinstancyjnego do czasu merytorycznego rozpoznania żądania, którego dotyczył punkt 2 wyroku; uchylenie punktów 1 oraz 3

zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania; ewentualnie wniesli także o zmianę punktów 1 oraz 3 zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w zakresie objętym punktem 1 rozstrzygnięcia.

W ocenie Sądu Apelacyjnego w Warszawie apelacja pozwanych w określonym zakresie, nie zasługiwała na uwzględnienie jako bezzasadna i podlegała oddaleniu. W konsekwencji Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z 18 października 2023 r., w szczególności, w pkt. I. uchylił częściowo zaskarżony wyrok Sądu I instancji, w jego punkcie 1 - co do kwoty kapitału kredytu w wysokości 240.458,70 zł oraz dalszych odsetek za opóźnienie od kwoty 1.861.177,41 zł od dnia 28 maja 2021 r. i umorzył postępowanie w tym zakresie; w pkt II. oddalił apelację pozwanych.

Pozwani E. P. i K. K. skargą kasacyjną zaskarżyli wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 18 października 2023 r., w części, tj. w zakresie pkt.: II i III.

Skarżący wniesli na zasadzie art. 398⁴ § 2 k.p.c. o przyjęcie ich skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na to, że w sprawie występuje konieczność rozważenia istotnych zagadnień prawnych, tj.: a) czy w świetle dyspozycji przepisów art. 370 k.c. w sytuacji, gdy zobowiązanie kredytowe nie było zaciągnięte przez pozwanych, a pozwani nie obciążali nieruchomości wspólnej jako całości, lecz przysługujące każdemu z nich udziały w wysokości 1/2 każdy, zasadnym jest kierowanie do każdego z pozwanych całości żądania na zasadzie solidarności, czy też roszczenie powinno być przez powoda podzielone na dwie części o określonej wysokości skierowane oddzielnie wobec każdego z pozwanych i w zamiarze jego wykazania stwierdzili, między innymi, że wbrew twierdzeniom powoda, pozwani składając 27 stycznia 2018 r. „Oświadczenie o ustanowieniu hipoteki” na ich udziałach w nieruchomości nie stali się stroną stosunku zobowiązaniowego. Pozwani dokonali obciążenia swoich udziałów w nieruchomości co stanowi czynność prawa rzeczowego, a prawa zobowiązań. Nie można było zatem przyjąć, jak zauważyli skarżący, że składając takie oświadczenie zaciągnęli zobowiązanie wobec powoda, w rezultacie, nie można było uznać, że tą czynnością wypełnili

hipotezę przepisu art. 370 k.c. Nadto skarżący stwierdzili, że o ile odpowiedzialność *in solidum* pomiędzy dłużnikiem osobistym i rzeczowym jest możliwa, o tyle nie można jej zastosować, podobnie jak odpowiedzialności solidarnej, wobec dłużników rzeczowych; b) czy nieuwzględnienie przepisów art. 92 ust. 1 i art. 347 Prawa upadłościowego poprzez pominięcie faktu, iż dłużnik osobisty od 15 października 2019 r. pozostaje w upadłości i tylko do tego dnia mogą być naliczane odsetki od wierzytelności powoda, a na tę regulację w myśl art. 73 ustawy o księgach wieczystych i hipotece mogą powoływać się pozwani; w rezultacie roszczenie odsetkowe po tej dacie powinno podlegać oddaleniu również wobec pozwanych i tytułem wykazania sformułowanego zagadnienia zaprezentowali wywód sprowadzający się, między innymi, do stwierdzenia, że Sąd II instancji nie uwzględnił w swoich rozważaniach przepisu art. 92 ust. 1 i art. 347 Prawa upadłościowego poprzez pominięcie faktu, iż dłużnik osobisty od 15 października 2019 r. pozostaje w upadłości i tylko do tego dnia mogą być naliczane odsetki od wierzytelności powoda, a na te regulacje zgodnie z art. 73 ustawy o księgach wieczystych i hipotece mogą powoływać się pozwani; w rezultacie roszczenie odsetkowe po 15 października 2019 r. powinno podlegać oddaleniu; w dalszej kolejności skarżący zaprezentowali rozważania odnośnie do okoliczności stanu faktycznego sprawy, podsumowując je stwierdzeniem, że Sąd pominął zgłaszane dowody z zeznań świadków oraz kluczowy wniosek o zwrócenie się do syndyka o uzyskanie niezbędnych informacji, czym uniemożliwił stronie pozwanej ustalenie sprecyzowanych w skardze danych; c) czy w oparciu o przepis art. 65 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece powód może dochodzić roszczenia od pozwanych w sytuacji, gdy nie jest już wierzycielem rzeczowym, gdyż nastąpiło zbycie praw na inny podmiot (B. S.A. w P.), który został wpisany do księgi wieczystej o nr KW [...] przed wydaniem wyroku sądu II instancji” i celem wykazania tego zagadnienia stwierdzili, że w przedmiotowym stanie faktycznym zaistniała sytuacja prawna, w której w dacie orzekania przez sąd II instancji, wierzycielem, uprawnionym do dochodzenia roszczenia z udziałów z nieruchomości pozwanych, jest inny podmiot niż W. w P.1, w efekcie, powód w dacie orzekania przez Sąd Apelacyjny nie był już legitymowanym do występowania z przedmiotowym roszczeniem. W związku z zaistniałą sytuacją, zdaniem

skarżących, należało rozważyć, czy w ogóle winien zapaść wyrok zasądający roszczenie na rzecz podmiotu, który nie widnieje w księdze wieczystej; d) naruszenie przepisów art. 378 § 1 oraz art. 385 w zw. z art. 391 oraz art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c., polegające na przyjęciu przez sąd drugiej instancji za własne ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji bez jakichkolwiek merytorycznych rozważań w tej kwestii, w sytuacji gdy zarzuty apelacji obejmowały przede wszystkim sprzeczność ustaleń sądu pierwszej instancji ze zgromadzonym materiałem dowodowym i nieuwzględnienie wniosków dowodowych pozwanych.

Skargę kasacyjną oparli na zarzutach naruszenia przepisów prawa materialnego, przy czym nie wskazali wprost jakie to przepisy zostały naruszone przez ich błędną wykładnię oraz niewłaściwe zastosowanie. Uzasadnienie skargi kasacyjnej nawiązuje do kwestii przedstawionych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, przez odwołanie się do lit a)-d) w ramach pkt 3 skargi kasacyjnej zawierającego wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Nie zostało też wyodrębnione uzasadnienie podstaw kasacyjnych.

W odpowiedzi na skargę strona powodowa wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej pozwanych do rozpoznania, a w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, o jej oddalenie w całości; zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, solidarnie od pozwanych na rzecz powódki, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje

publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwani oparli na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej nie może ograniczać się do ich ogólnikowego powołania czy przytoczenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52). Sąd Najwyższy nie ma obowiązku zastępowania skarżącego i poszukiwania argumentów przemawiających za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2007 r., I UZ 47/06, OSNP 2008, nr 7-8, poz. 118). Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowi jej element samodzielny - wyodrębniony w oddzielnej jednostce normatywnej i nie może być utożsamiany z innymi wymogami formalnymi skargi kasacyjnej, w tym jej podstawami i ich uzasadnieniem (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08, nie publ., z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16, nie publ., z dnia 8 stycznia 2019 r., IV CSK 243/18, nie publ.).

Z kolei przytoczenie podstaw kasacyjnych jest również sformalizowanym elementem skargi kasacyjnej, który nie może pokrywać się z ich uzasadnieniem ani

argumentami przemawiającymi za przyjęciem skargi kasacyjnej przez Sąd Najwyższy do rozpoznania (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 3 lutego 2010 r., II UK 310/09, z dnia 6 czerwca 2018 r., I PK 87/18).

Przez pojęcie podstawy kasacyjnej należy rozumieć konkretne przepisy prawa, które zostały w niej wskazane (zob. też postanowienie Sądu Najwyższego z 10 stycznia 1997 r., II CKN 21/96, OSNC 1997, nr 5, poz. 61).

Wprawdzie skarga kasacyjna pozwanych zawiera wymóg formalny w postaci wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania wraz z uzasadnieniem, ale nie zawiera ona elementów konstrukcyjnych, takich jak przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie (art. 398⁶ § 1 pkt 3 k.p.c.). Uchybienie to nie podlega uzupełnieniu w trybie postępowania naprawczego, co wynika z art. 398⁶ § 1 i 2 k.p.c.

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy odrzucił skargę kasacyjną na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c., w zakresie zaś odsetek, opierając się na art. 98 § 1¹ k.p.c. w zw. z art. 19 ust. 1 i art. 31 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 614) oraz przy uwzględnieniu § 2a rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 sierpnia 2014 r. w sprawie określenia brzmienia klauzuli wykonalności (jedn. tekst: Dz. U. z 2021 r., poz. 2324). Zasądzone koszty obejmują wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według stawki minimalnej (§ 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych - jedn. tekst: Dz. U. z 2023 r., poz. 1935 ze zm.).

[PG]

[a.ł.]

